

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/42/2026
Identifikačné číslo spisu:	2522010219
Dátum vydania rozhodnutia:	08.07.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:2522010219.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Emila Klemaniča a JUDr. Martina Ľuptáka, PhD., MBA na neverejnom zasadnutí konanom 8. júla 2026 v Bratislave v trestnej veci obvineného J.Š. O., pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. a), písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona účinného do 30. apríla 2022, o dovolaní obvineného podanom proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 5To/1/2023, z 2. marca 2023

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného J. O. odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Piešťany, sp. zn. 24T/11/2022, z 21. novembra 2022 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 5To/1/2023, z 2. marca 2023 bol obvinený J. O. uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. a), písm. c) Trestného zákona a poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona účinného do 30. apríla 2022, ktorého sa mal dopustiť na skutkovom základe uvedenom vo výrokovvej časti rozsudku súdu prvého stupňa.

Za to bol obvinenému J.K. O. podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona, s prihliadnutím na § 36 písm. l) Trestného zákona, § 37 písm. m) Trestného zákona, s použitím per analogiam § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 9 (deväť) rokov, pričom ho súd podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom strázenia. Podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona a § 78 ods. 1 Trestného zákona obvinenému uložil ochranný dohľad na 2 (dva) roky. Podľa § 77 ods. 2 Trestného zákona, s použitím § 51 ods. 3 písm. b) Trestného zákona uložil obvinenému v rámci ochranného dohľadu tiež obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania omamných a psychotropných látok. Podľa § 60 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného zákona obvinenému tiež uložil trest prepadnutia vecí - 1 ks sklenená fajka, 1 ks mobilný telefón značky Samsung Galaxy A52s, čiernej

farby, IMEI1: XXXXXXXXXXXXXXXX, IMEI2: XXXXXXXXXXXXXXXX s integrovanou batériou, nano SIM kartou Telekom číslo XXXXXXXXXXXXXXXXX, 1 ks mobilný telefón značky Samsung Galaxy A12 v plastovom puzdre, čiernej farby, IMEI: XXXXXXXXXXXXXXXX s integrovanou batériou, nano SIM kartou Tesco mobilné č. XXXXXXXXXXXXXXXX a pamäťovou kartou micro SDHC zn. Kingston 16GB, 1 ks digitálna váha striebornej farby SF-718, balenie sklenených dutiniek a 1 ks kovový valec s tým, že podľa § 60 ods. 5 Trestného zákona sa vlastníkom prepadnutých vecí stáva Slovenská republika. Napokon podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona súd obvinenému uložil ochranné protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal obvinený J. O. dovolanie s poukazom na dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku [bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa] a § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť].

V súvislosti s označenými dovolacími dôvodmi obvinený prostredníctvom svojho obhajcu uviedol, že 6. augusta 2024 nadobudol účinnosť zákon č. 214/2024 Z. z., podľa ktorého je trestná sadzba za skutok obvineného ustanovená v § 173 ods. 1 Trestného zákona vo výmere sedem až pätnásť rokov. S poukazom na § 2 ods. 1 Trestného zákona je potrebné vždy vziať do úvahy zmenu Trestného zákona, ak je priaznivejšia. Obvinený sa domnieva, že toto platí aj pre dovolacie konanie. Moderné princípy právneho štátu totižto vychádzajú prísne z materiálneho poňatia právneho štátu a pripúšťajú, že súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákonného ustanovenia, ale môže a musí sa od neho odchýliť v prípade, keď to vyžaduje zo závažných dôvodov účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť, či niektorý z princípov, ktoré majú svoj základ v ústavne konformnom právnom poriadku ako významovom celku (PL. ÚS 22/2013). Obvinený zastáva názor, že je potrebné vyhodnotiť v jeho prospech to, že spoločenské pomery sa zmenili tak, že štátna moc netrestá už tak prísne skutok, pre ktorý bol odsúdený, ako ho trestala v čase, keď bol odsúdený, čo je potrebné zohľadniť v dovolacom konaní. Podľa obvineného je potrebné v tejto súvislosti poukázať na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 650/2025, z 16. decembra 2025 a aj na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor EÚ“) vo veci BAJI Trans s.r.o., č. C-544/23, z 1. augusta 2025. Z vyššie uvedených dôvodov obvinený zastáva názor, že uznesením krajského súdu mu bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby a zároveň takto súd zo súčasného pohľadu rozhodol podľa iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Obvinený v závere podaného dovolania navrhol, aby dovolací súd vyslovil porušenie zákona v ustanoveniach, o ktoré sa dôvod dovolania opiera, zrušil uznesenie odvolacieho súdu vo výroku o treste a prikázal mu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor a uviedol v zásade nasledovné skutočnosti:

„Po oboznámení sa s dôvodom dovolania uvádzam, že som toho právneho názoru, že Krajský súd v Trnave sa v napadnutom rozhodnutí podrobne a precízne vysporiadal s konkrétnymi dôvodmi, ktoré viedli k uloženiu vyššie uvedeného trestu. Uvedené rozhodnutie obsahuje okrem zákonných citácií aj potrebnú úvahovú a argumentačnú časť, z ktorej je možné zistiť dôvody a podmienky pre ukladanie konkrétneho trestu. Uložený trest nebol vo vzťahu k odsúdenému uložený mimo trestnej sadzby ustanovenej v Trestnom zákone, resp. nebol mu uložený taký druh trestu, ktorý Trestný zákon nepripúšťa. Rovnako možno konštatovať, že napadnuté rozhodnutie je založené na správnom použití hmotnoprávneho ustanovenia, keď súd aplikoval hmotnoprávnu normu v súlade s teóriou vedy trestného práva. Uvedený právny názor odsúdeného o možnosti aplikovania zákona, ktorý vstúpil do účinnosti (po právoplatnom skončení konania) nepokladám za správny, pričom zmena zákona, resp. aplikácia § 2 ods. 1 Trestného zákona sa nevzťahuje na dovolacie konanie, k čomu zaujal názor aj Najvyšší súd Slovenskej republiky (5Tdo/76/2025). Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku je možné použiť len za situácie, že je ukladaný druh trestu, ktorý Trestný zákon v čase rozhodovania súdov nižšieho stupňa nepozná, alebo ak je uložený trest mimo ustanovenej hranice opätovne zákonom účinným v čase rozhodovania súdov nižšieho stupňa, čomu dôvod spočívajúci v zmene hmotnoprávnej

právnej úpravy po právoplatnosti rozhodnutia o vine a treste nezodpovedá. Obdobne tak dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (nesprávne právne použitie hmotnoprávneho ustanovenia) je možné použiť len, ak súdy nižšieho stupňa v čase svojho rozhodovania aplikujú nesprávne v tom čase existujúci platný a účinný hmotnoprávny predpis, čo opätovne nie je prípad predmetnej veci. Trestný poriadok teda dovolací dôvod, ktorý by zodpovedal zmene hmotnoprávneho právneho predpisu po právoplatnosti rozhodnutia o vine a treste nepozná.

Na tomto závere nič nemení ani rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „súdny dvor“) vo veci Baji Trans s.r.o., C-544/23, z 1. augusta 2025, ktoré nie je na prípad predmetnej veci použiteľné. V prvom rade je potrebné uviesť, že podľa čl. 51 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) ustanovenia tejto Charty sú pri dodržaní zásady subsidiarity určené pre inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie, a tiež pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie. V dôsledku toho rešpektujú práva, dodržiavajú zásady a podporujú ich uplatňovanie v súlade so svojimi príslušnými právomocami. [...] Vzhľadom na to, že trestný čin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi bez ďalšieho nie je predmetom úpravy práva Únie, súdy rozhodujúce v prejednávanej veci o trestnej veci obvineného nevykonávali právo Únie, a preto ustanovenia Charty, vrátane čl. 49 ods. 1, im v súlade s čl. 51 ods. 1 Charty neboli pri ich postupe určené. Už len z tohto dôvodu nie je možné dospieť k záveru, opierajúc sa o argumentáciu obsiahnutú v spomínanom rozhodnutí (C-544/23), o potrebe použitia novelizovaného znenia Trestného zákona v prejednávanej veci, napriek tomu, že vo veci obvineného bolo právoplatne rozhodnuté pred nadobudnutím účinnosti dotknutej novely.

Navyše aj v prípade, že by o aplikáciu práva Únie v predmetnej veci išlo, závery dotknutého rozhodnutia súdneho dvora vzťahujúce sa na kasačnú sťažnosť v správnom konaní, nie je možné, bez ďalšieho na dovolanie v trestnom konaní použiť. V zmysle spomínaného rozhodnutia súdneho dvora odsúdenie nie je možné považovať za právoplatné v zmysle čl. 49 ods. 1 poslednej vety Charty, ak ho možno napadnúť riadnym opravným prostriedkom, teda akýmkoľvek opravným prostriedkom, ktorý je súčasťou riadneho priebehu konania, a ktorý ako taký predstavuje procesný vývoj, s ktorým musí každý účastník konania rozumne rátať (bod 102), pričom tak je to v prípade, ak odsúdená osoba alebo orgán verejnej moci, ktorý vedie trestné stíhanie, môžu v lehote stanovenej zákonom a bez toho, aby museli odôvodniť výnimočné okolnosti, podať súdny prostriedok nápravy s cieľom dosiahnuť zrušenie alebo zmenu odsudzujúceho rozsudku alebo uloženého trestu, a to bez ohľadu na skutočnosť, že takýto opravný prostriedok sa vo vnútroštátnom práve považuje za mimoriadny opravný prostriedok, čo by v súlade s informáciami, ktoré poskytol predkladajúci vnútroštátny súd, bol v predmetnej veci prípad slovenského práva s tým, že pokiaľ lehota na podanie takehoto opravného prostriedku neuplynula alebo o ňom nebolo rozhodnuté, rozhodnutie o tomto odsúdení a treste nemožno na účely uplatnenia čl. 49 ods. 1 poslednej vety Charty považovať za rozhodnutie, ktoré s konečnou platnosťou ukončilo trestné stíhanie. Pri akceptácii charakteru dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, dovolací súd pri zistení, že došlo k zmene hmotnoprávneho právneho predpisu po právoplatnosti rozhodnutia o vine a treste v prospech obvineného nemá zákonný podklad pre zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu vyššieho stupňa len z tohto dôvodu, pretože takáto okolnosť žiadnemu dovolaciemu dôvodu nezodpovedá.“

Z vyššie uvedených dôvodov prokurátor konštatoval, že v predmetnej trestnej veci nie sú po materiálnej stránke naplnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. h), písm. i) Trestného poriadku, rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s uznesením krajského súdu považuje za zákonný a dôvodný a navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Dovolanie podané prostredníctvom obhajcu doplnil samostatným podaním obvinený, v ktorom citoval čl. 49 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie, čl. 51 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie, ako aj rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci BAJI Trans s.r.o., č. C-544/23, z 1. augusta 2025. Následne na podklade ním citovaných ustanovení a rozsudku uviedol v zásade nasledovné:

„V zmysle [...] rozhodnutia SD EÚ, C-544/23, z 1. augusta 2025 skutočnosť, že ide o právoplatné rozhodnutie vo veci nepredstavuje prekážku pre uplatnenie priaznivejšej právnej úpravy v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch, nakoľko je irelevantné, či ide o konanie na podklade opravného prostriedku, ktorý sa považuje za riadny alebo mimoriadny. Aj v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku, t. j. voči rozhodnutiu, ktoré sa považuje podľa vnútroštátnej úpravy už za právoplatné, súd

musí uplatniť z pohľadu páchatel'a priaznivejšiu právnu úpravu. V oboch prípadoch, t. j. aj v prípade, že ide o konanie o mimoriadnom opravnom prostriedku (obnova konania), súd je povinný uplatniť ustanovenie čl. 49 ods. 1 posledná veta Charty a vykladať ho tak, že je (súd) povinný uplatniť priaznivejšiu právnu úpravu - ak k takejto zmene od momentu rozhodnutia vo veci došlo.

Podmienka, že tento postup je záväzný pre vnútroštátne súdy v prípade, ak sa takto vykonáva právo únie, je v prípade drogovej trestnej činnosti splnená taktiež, nakoľko slovenská právna úprava zakotvením trestnoprávneho postihu drogových trestných činov povinne vykonáva Rámcové rozhodnutie Rady 2004/757/SVV, z 25. októbra 2004, ktorý sa stanovujú minimálne ustanovenia o znakoch skutkových podstat trestných činov, a trestov v oblasti nezákonného obchodu s drogami, ktoré bolo následne menené Smernicou EP a Rady (EÚ) č. 2017/2103, z 15. novembra 2017, ktorou sa mení rámcové rozhodnutie Rady 2004/757/SVV s cieľom zahrnúť aj nové psychoaktívne látky do vymedzenia pojmu drogy a ktorou sa zrušuje rozhodnutie Rady 2005/387/SVV a ďalšími delegovanými smernicami.

Trestný čin, za ktorý som bol odsúdený v zmysle § 172 predošlého Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku, právna úprava postihovala trestom odňatia slobody vo výmere od desať do pätnásť rokov. Aktuálne by tento trestný čin bolo možné v dôsledku prijatia priaznivejšej právnej úpravy posudzovať pre páchatel'a priaznivejšie a to nielen vzhľadom na miernejšiu trestnoprávnú sankciu - trest, ktorý sa po účinnosti novelizácie Trestného zákona s účinnosťou od 6. augusta 2024 ukladá za obdobný trestný čin, ale tiež s ohľadom na závažnosť trestného činu, ktorá je po novele v dôsledku zmeny trestných sadzieb odlišná. Právna úprava, ktorá nadobudla účinnosť po právoplatnosti odsudzujúceho rozhodnutia, nepozná možnosť obligatórneho ukladania ochranného dohľadu v zmysle § 76 ods. 2 Trestného zákona [...]

Aktuálne od 19. decembra 2025 prebieha prejudiciálne konanie na SD EÚ (C-853/25) iniciované Ústavným súdom SR, ktorej podstata spočíva vo výklade čl. 49 ods. 1 Charty základných práv EÚ a v nej obsiahnutej požiadavke na retroaktívne uplatnenie priaznivejšej úpravy/trestu [...]. Hoci z dôvodu odlišnosti právnych názorov bude potrebné vyčkáť na rozhodnutie SD EÚ, pričom je nutné zdôrazniť, že SD EÚ prejednáva túto prejudiciálnu otázku v zrýchlenom konaní, mám za to, že už výklad obsiahnutý v rozhodnutí SD EÚ vo veci Baji Trans s.r.o., C-544/23, z 1. augusta 2025 poskytuje na uvedenú otázku odpoveď (v tomto kontexte je potrebné upriamiť pozornosť aj na Súdnym dvorom akceptovanú argumentáciu generálneho advokáta, ale aj na samotné vyjadrenie SD EÚ). Podané dovolanie navrhujem preto posúdiť aj v kontexte požiadavky na aplikáciu priaznivejšej právnej úpravy, ktorá nadobudla účinnosť po rozhodnutí Krajského súdu v Trnave, a teda v rámci dovolacieho konania uplatniť aj túto zásadu (aplikácie priaznivejšej úpravy pre páchatel'a) v dovolaní napádanej trestnej veci.“

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a dospel k záveru, že je zřejmé, že dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku nie sú splnené.

Dovolací súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, pričom nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zřejmé, že dovolanie nie je určené na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

V porovnaní s dôvodmi, ktoré opodstatňujú podanie odvolania, sú dovolacie dôvody koncipované podstatne užšie. Je tomu tak z dôvodu, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Právoplatnosť súdneho rozhodnutia v sebe poníma jeho faktickú nezmeniteľnosť (formálna právoplatnosť) a závažnosť (materiálna právoplatnosť). Preto sú

možnosti podania dovolania - vrátane dovolacích dôvodov - striktne obmedzené, aby sa potenciálne „širokým“ uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala v rámci konania pred dovolacím súdom ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako ďalšie odvolanie. Pokiaľ by zákonodarca zamýšľal urobiť z najvyššieho súdu tretí stupeň s plnou jurisdikciou, nestanovil by katalóg dovolacích dôvodov.

Najvyšší súd pripomína, že v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku (R 120/2012-I). Z uvedeného je preto potrebné vyvodiť, a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, že najvyšší súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

V prípade výskytu formálne nesprávne označených dovolacích námietok sa aplikuje tzv. princíp viazanosti dovolacími námietkami (a nie ich konkrétnym formálnym označením tak, aby tieto presne a jasne zodpovedali konkrétnemu dovolaciemu dôvodu, naplnenia ktorého sa domáha obvinený). Priamym „pretavením“ dotknutého princípu (R 120/2012) je tomu zodpovedajúca povinnosť dovolacieho súdu spočívajúca v tom, že dovolací súd skúma možnosť zaoberať sa takýmito námietkami z toho pohľadu, či z obsahového (materiálneho) hľadiska napĺňajú niektorý z dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku. Dovolací súd preto posúdil podané dovolanie podľa obsahu a dospel k nasledovným záverom.

Podstatu dovolateľovej argumentácie obvineného tvorí primárne tvrdenie, že na jeho trestnú vec má byť v dovolacom konaní použitá priaznivejšia verzia Trestného zákona účinná od 6. augusta 2024. Touto námietkou sa podľa názoru dovolacieho súdu obvinený v podstate dožaduje toho, aby najvyšší súd spätne vyhodnotil ako porušenie ustanovenia § 2 ods. 1 Trestného zákona použitie právnej úpravy, ktorá sa stala pre neho nepriaznivejšou v dôsledku zmeny Trestného zákona po právoplatnosti rozsudku okresného súdu. K tejto námietke dovolací súd z hľadiska správnosti formálno-právnej subsumpcie uvádza, že ustanovenie § 2 ods. 1 Trestného zákona je hmotnoprávnym ustanovením kogentnej povahy, ktorého nesprávna aplikácia môže vo vzťahu k výroku o treste naplniť atribúty výlučne dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, a teda nie dovolacieho dôvodu vymedzeného v § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku (k tomu porovnaj S 5/2011). Dovolací súd preto podradil námietku týkajúcu sa primárne nesprávneho použitia iného hmotnoprávného ustanovenia, t. j. § 2 ods. 1 Trestného zákona, len pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a v dovolaní nadbytočne označeným dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku sa ďalej nezaoberal.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávného ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať, ani meniť.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že účinné uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku pripúšťa dve alternatívy námietok; prvá umožňuje dovolateľovi vyjadrovať nesúhlas s právnou kvalifikáciou skutku a druhá s neprávym použitím iného hmotnoprávného ustanovenia. Dikciou vety za bodkočiarkou sa zároveň zdôrazňuje, že v každom prípade musí ísť o námietky striktne právne a nikdy nie skutkové. Uvedené sa v praktickej rovine prejavuje v tom, že najvyšší súd na podklade dovolania obvineného či generálneho prokurátora podľa § 369 ods. 2 Trestného poriadku, prípadne osôb uvedených v § 369 ods. 5 Trestného poriadku, nemôže preskúmať správnosť zisteného skutku a postup, akým konajúce súdy v konkrétnej veci vyhodnotili dôkaznú situáciu, nakoľko k takejto činnosti nedochádza na podklade hmotnoprávných, ale procesných ustanovení (k tomu viď: R 57/2007-II., ZSP 46/2013-II. alebo R 47/2014-II.). Inými slovami, dovolací súd je zásadne viazaný skutkovým

stavom (ako je uvedený v napadnutom rozhodnutí), ku ktorému vo veci dospeli nižšie konajúce sudy. Ani namietanie rozsahu vykonaného dokazovania či spôsobu, akým sudy hodnotili jednotlivé dôkazy a dôkaznú situáciu ako celok, teda nespadá pod dôvody dovolania v zmysle prvého odseku § 371 Trestného poriadku.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie posúdenie trestnosti činu a tiež uloženie trestu v rozpore s § 2 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod.

Podľa § 2 ods. 1 Trestného zákona trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Ak v čase medzi spáchaním činu a vynesením rozsudku nadobudnú účinnosť viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatelia priaznivejší.

Podľa čl. 49 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie nikoho nemožno odsúdiť za konanie alebo opomenutie, ktoré v čase, keď bolo spáchané, nebolo podľa vnútroštátneho alebo medzinárodného práva trestným činom. Takisto nesmie byť uložený trest prísnejší, než aký bolo možné uložiť v čase spáchania trestného činu. Ak po spáchaní trestného činu zákon ustanovuje miernejší trest, uloží sa tento trest.

Dovolací súd v reakcii na námietky dovolateľa dáva do pozornosti, že podľa ustálenej súdnej praxe priaznivejšia právna úprava sa v zmysle § 2 ods. 1 Trestného zákona uplatní len vtedy, ak nadobudne účinnosť pred právoplatnosťou napadnutého rozhodnutia o vine a treste, teda nie po právoplatnom rozhodnutí vo veci samej (k tomu porovnaj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Scoppola proti Taliansku (č. 2) z 17. septembra 2009 a rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky č. R 17/2007). Zmena právnej úpravy v prospech obvineného po nadobudnutí právoplatnosti odsudzujúceho rozsudku nezakladá žiadne porušenie zákona, ani naplnenie žiadneho z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Čo sa týka námietky dovolateľa, podľa ktorej má byť v dovolacom konaní zohľadnená zmena právnej úpravy v prospech obvineného v zmysle § 2 ods. 1 Trestného zákona a čl. 49 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie aj napriek tomu, že k takejto zmene došlo po právoplatnosti rozsudku okresného súdu, dovolací súd v prvom rade dáva obvinenému za pravdu, že v jeho trestnej veci skutočne prichádza do úvahy aplikácia zásady lex mitior v zmysle Charty základných práv Európskej únie, keďže pri právnej kvalifikácii skutku podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. a), písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona účinného do 30. apríla 2022 konajúce sudy vykonávali právo Európskej únie (porovnaj čl. 51 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie). Je tomu tak z dôvodu, že v prípade vymedzenia skutkových podstát drogovej trestnej činnosti v Trestnom zákone Slovenská republika vykonáva najmä Rámcové rozhodnutie Rady 2004/757/SVV z 25. októbra 2004, ktorým sa stanovujú minimálne ustanovenia o znakoch skutkových podstát trestných činov a trestov v oblasti nezákonného obchodu s drogami (Ú. v. EÚ L 335, 11.11.2004), ktoré bolo neskôr zmenené a doplnené Smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2103 z 15. novembra 2017, ktorou sa mení rámcové rozhodnutie Rady 2004/757/SVV s cieľom zahrnúť nové psychoaktívne látky do

vymedzenia pojmu drogy a ktorou sa zrušuje rozhodnutie Rady 2005/387/SVV (Ú. v. EÚ L 305, 21.11.2017).

Aj keď zásada *lex mitior* v zmysle Charty základných práv Európskej únie je v prípade obvineného O. nepochybne aplikovateľná, po naštudovaní rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci BAJI Trans s.r.o., C-544/23, z 1. augusta 2025 (ďalej len „rozsudok Súdneho dvora EÚ“) najvyšší súd uvádza, že sa nestotožňuje s obvineným preferovanou interpretáciou tohto rozsudku.

Súdny dvor EÚ vo svojom rozsudku nijako nespochybnil, že zásada *lex mitior* podľa čl. 49 ods. 1 Charty sa na konania o mimoriadnych opravných prostriedkoch konaných po právoplatnosti súdneho rozhodnutia nevzťahuje. V tejto súvislosti rovnako ako Súdny dvor EÚ aj dovolací súd poukazuje na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Scoppola proti Taliansku (č. 2) z 17. septembra 2009, podľa ktorého sa zásada *lex mitior* uplatní, ak existujú rozdiely medzi trestným zákonom platným v čase spáchania trestného činu a následnými trestnými zákonmi prijatými pred vynesením právoplatného rozhodnutia.

Základnou a kľúčovou otázkou, ktorou sa Súdny dvor EÚ v menovanom rozsudku zaoberal, bola otázka, či sa pojem právoplatnosť súdneho rozhodnutia vydaného slovenským súdom v správnom súdnom konaní vo význame podľa vnútroštátnych právnych predpisov (v trestnej veci podľa tzv. engelovských kritérií) zhoduje s pojmom právoplatnosť súdneho rozhodnutia v autonómnom význame tohto pojmu podľa práva Európskej únie (bod 100 rozsudku Súdneho dvora EÚ). Keďže v zmysle judikatúry Súdneho dvora EÚ odsúdenie nemožno považovať za právoplatné, ak ho možno napadnúť riadnym opravným prostriedkom, a teda akýmkoľvek opravným prostriedkom, ktorý je súčasťou riadneho priebehu konania a ktorý ako taký predstavuje procesný vývoj, s ktorým musí každý účastník konania rozumne rátať (bod 102 rozsudku Súdneho dvora EÚ), otázkou bezprostredne predchádzajúcou zodpovedaniu vyššie uvedenej kľúčovej otázky právoplatnosti súdneho rozhodnutia bola otázka, či kasačná sťažnosť podľa Správneho súdneho poriadku predstavuje v súlade s kritériami práva Európskej únie riadny alebo mimoriadny opravný prostriedok.

Ohľadne tejto kľúčovej otázky Súdny dvor EÚ vo svojej podstate vyjadril názor, že kasačná sťažnosť má z hľadiska práva Európskej únie povahu riadneho opravného prostriedku, nakoľko po rozhodnutí správneho súdu môže odsúdená osoba v lehote stanovenej zákonom a bez toho, aby musela odôvodniť výnimočné okolnosti prípadu, podať opravný prostriedok s cieľom dosiahnuť zrušenie alebo zmenu odsudzujúceho rozsudku alebo uloženého trestu (bod 103 rozsudku Súdneho dvora EÚ).

K možnostiam automatickej analogickej aplikácie vyššie uvedených záverov Súdneho dvora EÚ aj na dovolacie konania podľa § 368 a nasl. Trestného poriadku dovolací súd uvádza, že medzi kasačnou sťažnosťou ako opravným prostriedkom v správnom súdnom konaní a dovolaním ako opravným prostriedkom v trestnom konaní existujú značné odlišnosti, ktoré takúto automatickú aplikáciu záverov Súdneho dvora EÚ na dovolacie konanie neumožňujú.

Najvyšší súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že kým kasačnou sťažnosťou možno napadnúť každé právoplatné rozhodnutie správneho súdu (§ 438 ods. 1 Správneho súdneho poriadku), dovolanie je možné podať len proti konkrétne vymedzeným rozhodnutiam (§ 368 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), a teda nie proti každému rozhodnutiu súdu, pričom navyše platí, že obvinený a generálny prokurátor môžu podať dovolanie len proti rozhodnutiu odvolacieho súdu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku v spojení s § 369 ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného poriadku a § 372 ods. 1 Trestného poriadku].

Ďalej možno konštatovať, že v prípade kasačnej sťažnosti sa líši výpočet dôvodov na jej podanie (§ 440 ods. 1 Správneho súdneho poriadku) od dôvodov na podanie dovolania (§ 371 Trestného poriadku) najmä tým, že kasačné dôvody v zásade v súlade s judikatúrou Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky pokrývajú všetky právne a procesné vady, čo však o dovolacích dôvodoch neplatí, keďže dovolací súd zo zákona nesmie na niektoré existujúce právne alebo procesné pochybenia súdov nižších

stupňov prihladať (§ 371 ods. 4, ods. 5 Trestného poriadku). Táto skutočnosť nasvedčuje, že dovolanie má skutočne slúžiť len na nápravu najzávažnejších a najzásadnejších právnych chýb rozhodnutí súdov nižších stupňov a obvinený je povinný oproti kasačnej sťažnosti viac odôvodňovať výnimočné okolnosti prípadu.

Pri komparácii kasačnej sťažnosti a dovolania taktiež nemožno nevziať do úvahy, že na podanie dovolania je podľa slovenského právneho poriadku ustanovená výrazne dlhšia lehota (§ 370 Trestného poriadku - 3 roky) ako na podanie kasačnej sťažnosti (§ 443 Správneho súdneho poriadku - 1 mesiac), pričom aj s poukazom na tento aspekt platí, že kasačná sťažnosť má k znakom riadnych opravných prostriedkov v trestnom konaní výrazne bližšie ako dovolanie. Rovnako je potrebné zdôrazniť, že najvyšší súd ako súd dovolací v rámci dovolacieho konania preskúmava trestnú vec až ako (v poradí) tretia súdna inštancia na rozdiel od Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky, ktorý rozhoduje v správnom súdnom konaní o kasačných sťažnostiach ako (v poradí) druhá súdna inštancia, čo takisto z hľadiska znakov približuje kasačnú sťažnosť bližšie k riadnym opravným prostriedkom, ako je to v prípade dovolania.

Napokon sa žiada ešte uviesť, že aj keď Súdny dvor EÚ nepovažuje možnosť priznania odkladného účinku pre posúdenie otázky, či ide alebo nejde v prípade opravného prostriedku podľa vnútroštátneho práva o riadny opravný prostriedok podľa práva EÚ, za rozhodujúci faktor, určitý vplyv mu predsa len priznáva (bod 104 rozsudku Súdneho dvora EÚ). Z týchto dôvodov dovolací súd podotýka, že dovolanie sa od kasačnej sťažnosti líši aj z pohľadu možnosti priznania suspenzívneho účinku. Správny súdny poriadok v tejto súvislosti suspenzívny účinok kasačnej sťažnosti za určitých zákonom daných podmienok priamo priznáva (§ 446 ods. 2 Správneho súdneho poriadku) a v iných prípadoch po splnení iných podmienok a rozhodnutí súdu pripúšťa (§ 447 ods. 1 Správneho súdneho poriadku). Naproti tomu Trestný poriadok dovolaniu suspenzívny účinok v zmysle odkladu právoplatnosti rozhodnutia nepriznáva vôbec (§ 368 ods. 4 Trestného poriadku) a pripúšťa len odklad alebo prerušenie výkonu rozhodnutia samostatným rozhodnutím oprávnených subjektov alebo súdu (§ 380 ods. 4 Trestného poriadku). Aj z tohto hľadiska kasačná sťažnosť podľa Správneho súdneho poriadku viac zodpovedá znakom riadneho opravného prostriedku ako dovolanie vymedzené ustanoveniami Trestného poriadku.

S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti v súhrne a po zohľadnení záverov známych z rozsudku Súdneho dvora EÚ dovolací súd zastáva názor, že dovolanie na rozdiel od kasačnej sťažnosti je mimoriadnym opravným prostriedkom aj z hľadiska práva Európskej únie, a preto závery z rozsudku Súdneho dvora EÚ vyslovené vo vzťahu ku kasačnej sťažnosti nemožno bez ďalšieho automaticky na trestnú vec sťažovateľa aplikovať. Trestné stíhanie dovolateľa preto podľa dovolacieho súdu skončilo v súlade s právom Európskej únie v rovnaký moment, ako nastala právoplatnosť rozsudku Okresného súdu Piešťany, sp. zn. 24T/11/2022, z 21. novembra 2022, podľa vnútroštátneho práva (§ 183 Trestného poriadku). Z týchto dôvodov dovolací súd nevzhliadol dôvod aplikovať zásadu *lex mitior* podľa čl. 49 ods. 1 Charty v tomto dovolacom konaní.

Vzhľadom na uvedené dovolací súd v súlade s ustálenou judikatúrou zotrváva na názore, že zmena právnej úpravy v prospech obvineného po nadobudnutí právoplatnosti odsudzujúceho rozsudku podľa Trestného poriadku nezakladá žiadne porušenie zákona, ani naplnenie žiadneho z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Ak by bol dovolací súd povinný prihliadať na akúkoľvek zmenu právnej úpravy po právoplatnosti rozhodnutia súdu, vzniklo by tak riziko kontinuálneho cyklu rozhodovania, ktoré by narušilo princíp právnej istoty. Najvyšší súd preto uzatvára, že dovolacia námietka, podľa ktorej je potrebné v tomto dovolacom konaní s poukazom na § 2 ods. 1 Trestného zákona a čl. 49 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie zohľadniť priaznivejšiu verziu Trestného zákona, ktorá nadobudla účinnosť po právoplatnosti odsudzujúceho rozsudku, nie je dôvodná.

Najvyšší súd nad rámec uvedeného poznamenáva, že nepovažuje v tomto prípade za opodstatnené ani prerušenie dovolacieho konania a prípadné polozenie prejudiciálnej otázky ohľadne výkladu zásady *lex mitior* podľa čl. 49 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie, nakoľko s poukazom na vyššie uvedené nemá žiadne pochybnosti o tom, že právna úprava právoplatnosti rozsudku podľa Trestného

poriadku zodpovedá Súdny dvorom EÚ vytvoreným autonómnym kritériám kategorizácie opravných prostriedkov, resp. autonómnym kritériám posúdenia právoplatnosti súdneho rozhodnutia. Skutočnosť, že čl. 49 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie sa v dovolacom konaní podľa slovenského Trestného poriadku neuplatňuje, je natoľko jasná a nepochybná (doktrína *acte clair*), že podľa názoru dovolacieho súdu nie je daný dôvod na polozenie prejudiciálnej otázky Súdnu dvoru EÚ (porovnaj rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Srl CILFIT, č. 283/81, z 6. októbra 1982). Súčasne podľa najvyššieho súdu nie je daný ani zákonný dôvod na vyčkávanie na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ v obdobnej veci vedenej pod č. C-853/25.

S ohľadom na vyššie uvedené najvyšší súd nezistil naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (ani iných), a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.